

ГРАД БАЊА ЛУКА
ЈУ „ЦЕНТАР ЗА ПРЕДШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ“
БАЊА ЛУКА

И З В Ј Е Ш Т А Ј
О РЕАЛИЗАЦИЈИ ГОДИШЊЕГ ПРОГРАМА РАДА
ЈУ "ЦЕНТАР ЗА ПРЕДШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ И
ОБРАЗОВАЊЕ" БАЊА ЛУКА
ЗА РАДНУ 2017/2018. годину

Бања Лука,
Септембар 2018 .године

1. УВОДНИ ДИО

“Волите дјецу посебно, јер као и анђели, она су такође без грјеха и живе да омекшају и очисте наша срца и да нас упуте. Тешко оном ко увриједи дијете...”
Фјодор М. Достојевски

Општи циљеви, задаци и улога предшколског васпитања и образовања

Предшколско васпитање и образовање је процес раног учења и формирања личности дјетета од рођења до поласка у школу, који се одвија у свим окружењима у којима дијете живи. Општи циљ система предшколског васпитања и образовања је да омогући средину у којој ће се оснаживати цјеловит развој предшколског дјетета у складу са својим способностима, потенцијалима, особеностима, потребама и интересима. У ту сврху, Центар обезбеђује дневни боравак дјеце, остваривање васпитно-образовне и превентивно-здравствене функције кроз организовање цјелодневних, полудневних, краћих интересних програма и других различитих облика рада са дјецом до поласка у школу, као адекватну подршку породици у провођењу концепције предшколског васпитања и образовања због чега се и сврстава у дјелатности од посебног друштвеног интереса.

Основна дјелатност ЈУ „Центар за предшколско васпитање и образовање Бања Лука“ регистрована је под шифром: 85323. На различитим локалитетима града, установа је организована као јединствена цјелина, а своју дјелатност обавља у 23 објекта (22 вртића и 1 објекат за управу).

Задаци и професионалне обавезе из области васпитања и образовања дјеце реализују се од стране васпитача, медицинских радника и стручних сарадника.

Опште, кадровске, правне, материјално-финансијске и комерцијалне послове и све друге послове везане за стварање услова и несметан рад Центра обављају службе, а исте су смјештене у објекту управе у Улици Јована Дучића бр. 3 78 000, Бања Лука.

Подручје града покривено је мрежом објеката за смјештај дјеце. Вртићи се налазе на подручјима различитих мјесних заједница у Граду на великој удаљености, што отежава снабдијевање, одржавање, контролу и руковођење у процесу рада.

Стварне потребе нису задовољене тренутним распоредом објеката. Проблем смјештаја дјеце постоји на подручју мјесних заједница Старчевица, Лазарево, Петрићевац, Кочићев вијенац и Центар.

Задатке утврђене Годишњим програмом рада, Центар је успјешно реализовао у потпуности. Према утврђеној методологији израде Извјештаја, образложења испуњености програмских циљева и задатака су представљена у посебним поглављима.

2. ПРИПРЕМЉЕНОСТ ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ

Како бисмо могли вршити евалуацију протеклог периода неопходно је егзактно процијенити степен реализације предвиђених циљева, задатака и улога предшколског васпитања и образовања. Планирани циљеви, задаци и улоге морају бити операционализовани, односно изражени преко конкретних активности чије се остварење може пратити објективним методама.

Оптимални услови боравка дјеце у вртићу дефинисани су одговарајућим нормативним актима, а задатак свих служби у Центру је максимално ангажовање, како би се обезбиједили предвиђени потребни услови.

Појединачан аспект боравка дјецe и проблеми који га прате, су предмет посебне анализе. Овом приликом наглашавамо одговоран приступ свих запослених у дјелокругу својих задужења, што се позитивно одразило на укупну динамику рада Центра. У објектима, који су у функцији у протеклој радној години било је смјештено у просјеку 2082 дјецe, што представља потврду успјешне реализације Програма рада за протеклу радну 2017/2018. годину. У Центру су током 2017/2018. године функционисала 22 вртића.

У 22 вртића, као и управи Центра, континуирано се радило на одржавању простора, уређаја, реквизита, намјештаја, апарата, електро и водоводних инсталација, вањских простора и сл.

У свим објектима вршене су свакодневне техничке интервенције по приоритетима, што значи да се хитне интервенције раде без чекања или било којег задржавања, а чини се све да би сваки вртић у свако доба био у функцији. Наведене послове реализовала је техничка служба: мајстори разних струка, кувари, возачи и спремачи.

У извјештајном периоду, ангажовањем властите Техничке службе-мајстора и набавком материјала, урађено је сљедеће:

ЈУ „Центар за предшколско васпитање и образовање“ Бања Лука, у склопу својих 23 објекта (вртићи и управа Центра) има преко 250 чесми, 250 умиваоника и судопера, преко 120 бојлера за воду, 150 клозетских шољи, огромну количину расвјетних и грејних тијела, прекидача, утичница, те пећи за гријање, професионалне опреме за кување која се налази у три централне кухиње Центра, која се свакодневним кориштењем троши. Хиљаде квадратних метара травнатих површина морају се косити и редовно одржавати. Велики број клупа и столова, који се налазе у двориштима вртића, усљед изложености разним временским приликама пропадају и захтијевају редовно одржавање и обнављање. Поред тога сви вртићи који се не налазе у стамбеним зградама имају на хиљаде дужних метара ограде која исто тако захтијева своје одржавање (фарбање, варење и замјена кантова).

Вртић „Радост“ - Двориште објекта комплетно опремљено новим мобилијаром за дјечије игралиште (средства обезбјеђена донацијом предузећа АГРАМ у сарадњи са Градском Управом). Поред наведеног у објекту у извјештајном периоду одрађено још редовно текуће одржавање.

Вртић „Марија Мажар“ - Редовно текуће одржавање.

Вртић „Плави Чуперак“ - У свим дјечијим собама постављена нова ЛЕД расвјета. У Централној кухињи која се налази у овом вртићу инсталиран један нови професионални казан за кување, репарирани стари професионални кипери који служе за спремање хране.

Вртић „Пинокио“ - Окречен комплетан објекат. Осим тога одрађено редовно текуће одржавање.

Вртић „Јежева кућица“ - У објекту рађено редовно текуће одржавање.

Вртић „Први кораци“ - Постављен ламинат у свим собама које користе дјецa. Редовно текуће одржавање.

Вртић „Наташа“ – Објекат је планиран за санацију и проширење нису урађена значајнија улагања осим текућег одржавања.

Вртић „Наша дјеца“ - У двије собе јасличког узраста, на подове соба постављен ламинат. Извршена замјена олука на комплетном објекту. Окречен цијели објекат. Редовно текуће одржавање.

Вртић „Тијана“ - У дијелу објекта који користе дјеца јасличког узраста направљене нове гардеробне клупице. Редовно текуће одржавање.

Вртић „Лептирић“ – Редовно текуће одржавање.

Вртић „Сунце“ - У цијелом вртићу стара расвјета замјењена новом ЛЕД расвјетом . Редовно текуће одржавање.

Вртић „Бамби“ - Реализован пројекат организације УНДП-а и Завода за заштиту животне средине на бази енергетске ефикасности – стара дрвена столарија замјењена са ПВЦ столаријом на комплетном објекту, урађена фасада за цијели објекат, као и санација комплетног крова. Окречен цијели објекат. Текуће одржавање.

Вртић „Луна“ - Редовно текуће одржавање.

Вртић „Бубамара“ - Редовно текуће одржавање.

Вртић „Пчелица“ - Донацијом предузећа МИЛБАУЕР обезбјеђена средства за замјену старе столарије новом ПВЦ столаријом у комплетном вртићу. Окречен цијели објекат . На економском улазу у објекат постављена нова керамика на поду као и у гардероби за дјецу јасличког узраста. Редовно текуће одржавање.

Вртић „Колибри“ - Редовно текуће одржавање.

Вртић „Срећно дјетињство“ - Двориште вртића опремљено новим мобилијаром за двориште. Редовно текуће одржавање.

Управа Центра - Редовно текуће одржавање.

Вртић „Невен“ - Редовно текуће одржавање.

Вртић „Лана“ - Редовно текуће одржавање.

Вртић „Дора“ - Редовно текуће одржавање.

Вртић „Срна“ - Редовно текуће одржавање.

Вртић „Цврчак“ - Редовно текуће одржавање.

НАПОМЕНА: Под редовним текућим одржавањем се подразумијева: кошење и одржавање великих травнатих површина, оправка и замјена дотрајалих електроинсталација

као и водоинсталација, столарски радови, молерски радови, керамичарски радови и други послови које техничка служба реализује својим капацитетима.

2.1. Преглед корисних површина

Затворени простор

Приказ површине затвореног простора по објектима:

Р. Б.	Објекат	Година изградње	Површ. у м ²	Број дјечијих соба	Површина дјечијих соба у м ²	Површ. по дјетету у м ²	У односу на норматив	
							Задовољава	Недостаје
1.	"Јежева кућица"	1949.	148,00	2	71,50	3,36	Да	/
2.	"Наша дјеца"	1951.	1 005,90	8	317	5,40	Да	/
3.	"Радост"	1972.	1024	7	463	5,33	Да	/
4.	"Плави чуперак"	1973.	965,10	6	366	5,74	Да	/
5.	"Колибри"	2012.	1 267,20	8	964,30	5,73	Да	/
6.	"Пиноккио"	1976.	208,80	2	134,8	4,74	Да	/
7.	"Бамби"	1977.	574,20	4	287	4,74	Да	/
8.	"Сунце"	1977.	179,70	2	123	3,90	Да	/
9.	"Срећно дјетињство"	1978.	159,20	2	105	4,97	Да	/
10.	"Бубамара"	1961.	593,19	6	216	4,39	Да	/
11.	"Невен"	1979.	913,50	8	455,70	4,59	Да	/
12.	"Пчелица"	1979.	173,36	2	91	4,33	Да	/
13.	"Први кораци"	1980.	202	2	104,20	4,48	Да	/
14.	"Тијана"	1982.	183,02	2	101	4,35	Да	/
15.	"Наташа"	1984.	297,76	3	152,30	3,81	Да	/
16.	"Лана"	1986.	252,70	2	138,70	5,87	Да	/
17.	"Лептирић"	1978.	216,20	2	134,80	4,80	Да	/
18.	"Марија Мажар"	1975.	1012,07	6	392,90	9,63	Да	/
19.	"Дора"	2011.	970	7	356,70	6,51	Да	/
20.	"Луна"	2011.	198	2	111,50	4,50	Да	/
21.	„Срна“	2015.	212	2	139	3,59	Да	/
22.	„Цврчак“	2014.	184	2	110,60	4,08	Да	/
УКУПНО			10 946	87	5 332,50	4,94	Да	0.13

Табеларни подаци показују да површина по дјетету у односу на норматив, задовољава у свих 22 објекта. Укупна површина затвореног простора износи **10946 m²**, од чега су **5332,5 m²** дјечије собе, а преостале површине су холови, ходници, централне кухиње, приручне кухиње, санитарни чворови, гардеробе, магацини, канцеларије, радионице, вешераји и сл.

Отворени простор

Приказ површине отвореног простора по објектима:

Р. Б.	Објект	Отворена површина у m ²	Број дјеце
1.	„Наша дјеца“	800	186
2.	„Јежева кућица“	820	44
3.	„Радост“	2 200	192
4.	„Плави чуперак“	2 200	168
5.	„Колибри“	3 000	220
6.	„Бамби“	1 800	121
7.	„Срећно дјетињство“	820	32
8.	„Невен“	1 920	199
9.	„Дора“	795	149
10.	„Наташа“	2 120	78
11.	„Лептирић“	484	45
12.	„Бубамара“	447	135
13.	"Марија Мажар"	2 800	105
14.	"Сунце"	Користи јавне површине за боравак дјеце на отвореном простору	46
15.	"Лана"	Користи јавне површине за боравак дјеце на отвореном простору	43
16.	"Тијана"	Користи јавне површине за боравак дјеце на отвореном простору	42
17.	"Први кораци"	Користи јавне површине за боравак дјеце на отвореном простору	45
18.	"Пинокио"	453	44
19.	„Луна“	300	44
20.	„Пчелица“	85 +двје отворене наткривене терасе 20	40
21.	„Срна“	Користе јавне површине за боравак дјеце на отвореном простору	59
22.	„Цврчак“	Користи отворени простор вртића „Луна“	45
УКУПНО		21 064	2 082

У протеклој години отворени простори су се значајније уређивали почев од сређивања ограда, уградњом покретних сталних реквизита, занављењем садница, цвјетњака и других садржаја, тако да би ти простори представљали врло угодан амбијент за боравак дјеце.

Из табеларних приказа прегледа корисних површина (унутрашњих и вањских) видљиво је да Центар располаже са 32 010 m².

3. ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА

Структура радног времена васпитно-образовних радника

У оквиру 40-о часовне радне недеље рад **васпитача** се распоређује:

1. Непосредни васпитно образовни рад са дјецом ..... 30 сати
2. Планирање, васпитно-образовног рада кроз подршку развоју и учењу посредством игре.....2 сата
3. Креирање окружења за учење и развој.....1 сат
4. Креирање дидактичких средстава, играчака и одржавање материјала за учење...1 сат
5. Документовање и евалуација васпитно-образовног рада.....1 сат
6. Тимски рад и рад у стручним органима.....1 сат
7. Стручно усавршавање и професионални развој.....1 сат
8. Учешће у организацији свечаности, манифестација и програмских посјета.....1 сат
9. Партнерство са породицом и окружењем.....1 сат
10. Менторство приправнику.....1 сат

УКУПНО :

40,00 сати

У оквиру 40-о часовне радне недеље рад стручних **сарадника-педагога** се распоређује:

1. Планирање, васпитно-образовног рада кроз подршку развоју и учењу посредством игре.....2 сата
2. Праћење и евалуација васпитно - образовне праксе.....15 сати
3. Тимски рад и рад у стручним органима.....2 сата
4. Инструктивно праћење напредовања и помоћ у раду са дјецом.....5 сати
5. Партнерство са породицом и заједницом.....3 сата
6. Рад на унапређивању квалитета рада Установе.....3 сата
7. Рад на развоју и промоцији аутономије сваке организационе јединице предшколске установе.....1 сат
8. Промоција и представљање установе у окружењу.....2 сата
9. Лични и професионални развој – стручно усавршавање.....1 сат
10. Вођење педагошке документације и евиденције.....1 сат
11. Менторство приправнику.....1 сат
12. Остали послови.....1 сат

УКУПНО :

40,00 сати

У оквиру 40-о часовне радне недеље рад стручних сарадника - психолога се распоређује:

1. Тимско планирање подршке развоју и учењу дјече, укључујући све видове превенције.....5сати
2. Планирање, праћење и евалуација васпитно-образовне праксе.....10сати
3. Тимски рад и рад у стручним органима.....2 сата
4. Партнерство са породицом и заједницом.....3 сата
5. Рана интервенција (непосредан рад са дјететом/дјецом у васпитној групи и појединачно).....15 сати
6. Лични и професионални развој и рад на унапређивању квалитета рада установе.....2сата
7. Вођење психолошке документације и евиденције.....1 сат
8. Промоција и представљање аутономије Установе у окружењу.....1 сат
9. Остали послови.....1 сат

УКУПНО :

40,00 сати

У оквиру 40-о часовне радне недеље рад стручних **сарадника - логопеда** се распоређује:

1. Планирање и припрема за непосредан рад.....2сата
2. Логопедска превентива.....5 сати
3. Испитивање и дијагностификовање поремећаја у говору.....5сати
4. Непосредан рад - логопедски третман.....20 сати
5. Стручне консултације и тимска сарадња.....2 сата
6. Рад у стручним органима.....1сат
7. Партнерство са породицом и заједницом.....1 сат
8. Вођење документације и евиденције.....1 сат
9. Лични и професионални развој.....1 сат
10. Рад на унапређивању квалитета рада установе и представљање Установе.....1 сат
11. Остали послови.....1 сат

УКУПНО :

40,00 сати

Сви остали радници, укључујући и управу Центра имају 40-часовну радну недјељу у складу са Законом о раду РС и закљученим уговорима о раду.

Распоред дневних активности

Дневним распоредом активности одређује се садржај и ритам дневних активности дјече и васпитача. На нивоу Центра постоји устаљен распоред дневних активности, који је смјерница за динамику и рад сваког појединачног вртића. У свим објектима дневне активности су реализоване на основу оријентационог плана и распореда дневног боравка дјече.

Распоред дневних активности (пријем дјече, доручак, учеће активности, боравак у дворишту, ручак, одмор и ужина) био је континуиран и његова реализација одвијала се свакодневно у свим васпитним групама.

Распоред дневних активности условљен је низом фактора, од којих издвајамо сљедеће:

- архитектонска рјешења објеката и просторне могућности сваког вртића;
- радно вријеме родитеља дјече;
- климатски и временски чиниоци;
- биоритам дјече;
- садржаји програмских активности који се реализују током дана;
- афинитет и склоност васпитача;
- специфичне потребе дјетета или могућа догађања која могу произвести промјене у распореду активности.

Преглед оријентационих распореда дневног и полудневног боравка дјече¹ током претходне радне године:

3. 1. ОРИЈЕНТАЦИОНИ РАСПОРЕД ДНЕВНОГ БОРАВКА ДЈЕЦЕ			
ОРИЈЕНТАЦИОНИ РАСПОРЕД ДНЕВНОГ БОРАВКА ДЈЕЦЕ		ЈАСЛИЧКЕ ГРУПЕ	ВРТИЋКЕ ГРУПЕ
1.	Пријем дјече и јутарње активности	Пријем дјече одвија се у периоду од 6 до 9 часова ујутру.	Пријем дјече одвија се у периоду од 6 до 9 часова ујутру.
2.	Доручак	У периоду од 8,30 до 9 часова.	У периоду од 8,30 до 9 часова
3.	Учеће активности дјече (на отвореном и затвореном простору)	Учеће активности одвијају се континуирано од 9 до 11,45 часова, а на отвореном, уколико то временски услови дозвољавају.	Учеће активности одвијају се континуирано од 9 до 12 часова, а на отвореном, уколико то временски услови дозвољавају.
4.	Ручак	У периоду од 11,45 до 12,15 часова.	У периоду од 12,00 до 12,30 часова.
5.	Одмор (пасиван и активан) и активности дјече	Од 12,15 - 14,30 часова, припреме за одмор и поподневни одмор.	Од 12,30 - 14,30 часова, припреме за одмор и поподневни одмор.
6.	Ужина	Ужина за дјецу је од 14,30 до 15,00 часова.	Ужина за дјецу је од 14,30 до 15,00 часова.
7.	Игровне активности у центрима за учеће или излазак на отворено	Након ужине реализују се игралике активности у центрима или излазак на отворено до одласка кући.	Након ужине реализују се игралике активности у центрима или излазак на отворено до одласка кући.

¹Интерним актима регулисан је рад главног васпитача и обавезе в-о радника код пријема дјетета и боравка у вртићу.

3. 2. ОРИЈЕНТАЦИОНИ РАСПОРЕД ДНЕВНОГ БОРАВКА ДЈЕЦЕ У ПОЛУДНЕВНОМ БОРАВКУ		
ОРИЈЕНТАЦИОНИ РАСПОРЕД ДНЕВНОГ БОРАВКА ДЈЕЦЕ		ПОЛУДНЕВНИ БОРАВКАК
1.	Пријем дјецe и активности	Пријем дјецe одвија се у периоду од 15:00 до 15:30 часова. Реализују се слободне активности са акцентом на физичком развојном аспекту. Уколико је родитељу или дјетету потребан каснији долазак, пријем дјетета се реализује на основу оправданог писменог захтјева.
2.	Учеће активности дјецe (на отвореном и у затвореном простору)	15:30-17:30 -Реализација учећих активности -Реализација слободно изабраних активности -Рад по центрима - Игролике активности -Краћи интересни програми - Активности са цијелом групом (групни рад, рад у пару) -Индивидуалне активности -Боравак на отвореном (уколико то временски услови дозвољавају)
3.	Ужина	У периоду од 17:30 до 18:00 часова.
4.	Игровне активности у центрима за учеће или излазак на отворено	Након ужине, од 18:00 до 21:00 реализују се мирне и игролике активности у центрима или излазак на отворено до одласка кући.

Исхрана дјецe и рад кухиње

За дјецу обухваћену цјелодневним боравком припремана су три оброка: доручак, ручак и ужина, а за дјецу у полудневном боравку припремана је само ужина. Оброци се припремају према нормативима из Правилника о условима и начину остваривања исхране, њега, превентивно-здравствене и социјалне заштите дјецe у предшколским установама ("Службени гласник РС" број 88/16).

Припремање оброка за сву дјецу вршено је у централним кухињама у дјечијим вртићима "Плави чуперак", "Марија Мажар" и "Колибри". Остали вртићи имају приручне кухиње.

Исхрана дјецe као предуслов за правилан развој дјетета, здравствено стање, психофизичку кондицију и одвијање свих виталних функција припрема се по Јеловнику који саставља комисија од 5 чланова. Јеловник се истиче на видно мјесто за све родитеље и транспарентност је повећана његовом објавом на интернет страници Центра www.vrticibl.org као и све друге активности које се проводе у Центру.

Број и структура оброка

Р. бр.	Оброк	Дневно	Седмично	Мјесечно	Годишње
1.	Доручак	2.082	10 410	47.886	574.632
2.	Ручак	2.082	10 410	47.886	574.632
3.	Ужина	2.082	10 410	47.886	574.632
	Укупно	6.246	31.230	143.658	1.723,896

3. ДЈЕЦА

Пријем дјецe у предшколску установу

Од 2016. године, пријем дјецe у нашу Установу се реализује путем јавног конкурса за пријем дјецe. Конкурс 2018. године је реализован од 01. до 15. августа. Пријем се врши плански и организовано путем службе за пријем дјецe и Комисије Центра. Организован и контролисан пријем дјецe обезбједило је планирање (пројекција) група, а тиме и квалитетније планирање васпитно-образовног рада.

У претходној радној години, у Центар су примана дјецa оба пола, тјелесно и ментално здрава, редовног развоја, што су родитељи потврђивали љекарским увјерењима. Такође су примана и дјецa са тешкоћама у развоју, која су укључивана у редовне групе у зависности од капацитета и развојних поремећаја конкретног дјетета - инклузија.

На цјелодневни боравак примана су дјецa од навршене једне године до поласка у школу.

Са родитељима, чија су дјецa примљена у Центар, закључује се Уговор, који јасно прецизира права и обавезе уговорених страна.

Дијете примљено у Центар може током године на захтјев родитеља или приједлог васпитача, Педагошко-психолошко-логопедске службе или Службе за пријем дјецe бити премјештено из једне групе у другу или једног вртића у други, уколико то погодује развоју дјетета и услугу чини квалитетнијом.

Распоред дјече по групама до 31.8.2018. године

Р. б.	Назив вртића	Јаслице		Млађа		Средња		Мјеш.		Стар.		Дјеца са потешкоћама у развоју		Укупно	
		Г	бр.	Г	бр.	Г	бр.	Г	бр.	Г	бр.	Г	Бр	Г	бр.
1.	"Невен"	2	36	2	44	2	49	1	17	2	53	/	/	9	199
2.	"Плави чуперак"	/	/	2	45	1	26	2	42	2	55	/	/	7	168
3.	"Наша дјеца"	2	31	2	49	2	54	/	/	2	52	/	/	8	186
4.	"Радост"	1	18	2	46	2	57	1	21	2	50	/	/	8	192
5.	"Колибри"	2	36	2	50	2	57	1	17	2	60	/	/	9	220
6.	"Бамби"	/	/	1	24	1	26	2	42	1	29	/	/	5	121
7.	"Наташа"	/	/	1	23	1	26	/	/	1	29	/	/	3	78
8.	"Лана"	1	17	/	/	/	/	1	26	/	/	/	/	2	43
9.	"Први кораци"	1	18	/	/	/	/	1	27	/	/	/	/	2	45
10.	"Тијана"	1	17	/	/	/	/	1	25	/	/	/	/	2	42
11.	"Пчелица"	1	15	/	/	/	/	1	25	/	/	/	/	2	40
12.	"Сунце"	1	18	/	/	/	/	1	28	/	/	/	/	2	46
13.	"Срећно дјетињство"	2	32	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	2	32
14.	"Лептирић"	1	18	/	/	/	/	1	27	/	/	/	/	2	45
15.	"Јежева кућица"	1	17	/	/	/	/	1	27	/	/	/	/	2	44
16.	"Пиноккио"	1	18	/	/	/	/	1	26	/	/	/	/	2	44
17.	"Бубамара"	2	34	1	21	1	28	1	26	1	26	/	/	6	135
18.	"Марија Мажар"	1	18	1	25	1	28	/	/	1	28	1	6	5	105
19.	"Луна"	1	17	/	/	/	/	1	27	/	/	/	/	2	44
20.	"Дора"	/	/	2	40	2	36	1	17	2	56	/	/	7	149
21.	"Срна"	/	/	1	28	/	/	1	31	/	/	/	/	2	59
22.	"Цврчак"	1	17	/	/	/	/	1	28	/	/	/	/	2	45
УКУПНО:		22	377	17	395	15	387	20	479	16	438	1	6	91	2082

4. ОРГАНИЗАЦИЈА И РЕАЛИЗАЦИЈА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА

Планирање, примјена и евалуација васпитно-образовног рада у радној 2017/2018. години заснована је на Програму предшколског васпитања и образовања РС, као цјеловитом развојном програму. Стручном усавршавању медицинских сестара, васпитача и стручних сарадника и претходне радне године посветили смо посебну пажњу.

Структура кадрова која се брине о реализацији васпитно-образовног рада је сљедећа:

4.1. Структура кадрова - на дан 31.8.2018.г.

Структура кадрова која се брине о реализацији васпитно-образовног рада је сљедећа:

Ред. бр.	Назив радног мјеста	Укупно	Квалификациона структура					
			ССС	ВШС	ВСС	ВКВ	КВ	НК
1.	Директор	1			1			
2.	Помоћник директора за васпитно-образовни рад	1			1			
3.	Руководиоци одјелења	3			3			
4.	Координатор пед. псих. службе	1			1			
5.	Педагог	4			4			
6.	Психолог	3			3			
7.	Логопед	1			1			
8.	Физиотерапеут	2			2			
9.	Музички педагог	1			1			
10.	Самостални стручни сарадник за одржавање и ажурирање сајта	1			1			
11.	Васпитач	179		12	167			
12.	Медицински техничари	17	17					
13.	Самостални стручни сарадник за превентивну здравствену заштиту	1			1			
14.	Самостални стручни сарадник за пријем дјете	1			1			
15.	Самостални стручни сарадник за опште, кадровске и правне послове	1			1			
16.	Главни књиговођа	1			1			
17.	Шеф техничке службе	1	1					
18.	Шеф кухиње	3				3		
19.	Радници рачуноводства	6	5		1			
20.	Административни радници	3	3					
21.	Мајстори	10	1			4	5	
22.	Кувари	36				14	22	-
23.	Радници у вешерају	3						3
24.	Кројач	1					1	
25.	Спремачи	36						36
26.	Сервирке	14						14
27.	Радници на обезбјеђењу објекта	1						1
УКУПНО		332	27	12	190	21	28	54

4.2. Реализација програма васпитно-образовног рада Центра

Центар своју дјелатност обавља ослањајући се на два битна документа: Програм предшколског васпитања и образовања, те Годишњи програм рада Установе. Програм предшколског васпитања и образовања РС представља заједничку основу за стварање добрих конкретних програма васпитно-образовног рада у свим предшколским установама. Планирање, примјена и евалуација чине интегрални процес примјењивања Програма предшколског васпитања и образовања у Републици Српској. Програмом Центра за предшколско васпитање и образовање обухваћене су све васпитне групе, тј. јасличке и вртићке. Јасличке групе обухватају дјецу узраста од 1 до 3 године, а васпитно-образовни рад у овим групама реализују васпитачи и медицински техничари. Вртићке васпитне групе (млађе, средње, старије, мјешовите групе) обухватају дјецу узраста од три године до поласка у школу.

Циљеви предшколског васпитања и образовања, те програмски циљеви и задаци појединих аспеката развоја су систематично уређен предмет садржаја курикулума. Аспекти развоја дјете, подржани су системом учећих и играликих активности и мрежом исхода учења у оквиру интегрисаног курикулума, што одговара природи дјетета и његовом цјеловитом гледању на свијет.

Сви васпитно-образовни радници су у протеклом периоду планирали, примјењивали и евалуирали свој васпитно-образовни рад којим су остварени задаци и исходи, а за које је окосница поменути Програм. Васпитачи, медицински техничари и стручни сарадници су водили педагошку документацију која подразумијева све планове и евиденцију о току васпитно-образовног процеса и евалуацију резултата кроз радне књиге, портфолио групе, књиге за праћење развоја и учења и сл.

Посебан труд се улагао у обогаћивање социјалног и материјалног окружења, али и у обезбјеђивање повољне социо-емоционалне климе за живот и развој дјете у нашој установи. Материјално окружење, које се одликује богатством средстава за рад и играчака, сортирано је према критеријумима: учесталост употребе од стране дјете, прилагођеност актуелним плановима, прилагођеност узрачном нивоу групе и сл. Дидактичка средства и играчке су били лако доступни дјети, а дјеца су охрабривана да их користе.

Како васпитно-образовни рад представља непресушан извор нових искустава, прилика за учење и напредовање нас професионалаца, кроз редовне обавезе и задатке (пријем дјете, брига и нега, развијање различитих способности и компетенција дјете, сарадња са родитељима, родитељски састанци, контакти, информације, радионице за родитеље као и сарадници и реализатори научно-истраживачких пројеката, те креатори и реализатори излета, приредби и манифестација) и ове радне године уложили смо труд, посвећеност, пожртвованост.

Сви расположиви ресурси су кориштени одговорно како бисмо обезбиједили дјети оптималне услове за стицање нових искустава у средини која је уређена на начин да подржава њихово учење и свеукупан развој.

Током ове године у свим вртићима кроз тимски рад реализоване су бројне активности које су имале за циљ унапређење васпитно-образовног рада и излагање на стручним скуповима и конференцијама. У току радне године, реализовани су сљедећи стручни радови:

1. „Чаролија музике“ (вртићи „Бубамара“ и „Наша дјеца“) представљен на Научно-стручној конференцији „БАПТА“, Сарајево, септембар 2017. године;
2. „Моја Бања Лука“ (вртић „Плави чуперак“) представљен на Стручној конференцији васпитача, Тара, децембар 2017. године;

3. „Арт-матика-Усвајање почетних математичких појмова код дјече предшколског узраста путем садржаја из умјетности“ (вртић „Колибри“) представљен на Научно-стручној конференцији за васпитаче у организацији Савеза удружења васпитача Србије, „Уметност-извор грађења односа у васпитно-образовном раду“, Врњачка Бања, април 2018. године;
4. Пројекат „Славимо учење“ у реализацији вртића „Сунце“, који ће бити представљен у децембру 2018. године на Стручној конференцији „Васпитачи васпитачима“;
5. Пројекат „Умјетност очима дјетета“ у реализацији вртића „Бамби“, који ће бити представљен на Стручној конференцији Савеза васпитача Србије у априлу 2019. године.

Вртић „Бамби“ је наступио на „Фестивалу традиционалних игара и модерног плеса“ у Пожаревцу, те освојио награду за аутентичност извођења.

Поред цјеловитог развојног програма током радне 2017/2018. године у Центру примјењивани су и други специјализовани програми као што су:

1. Специјализовани развојни програми за дјecu према њиховим интересовањима, потребама и способностима и то: Музички програм и Енглески језички програм,
2. Програм за дјecu у годину пред полазак у школу (дјeca која нису обухваћена неким обликом предшколског васпитања и образовања).

4.2.1 Специјализовани развојни програми

Током претходне радне године, у складу са Годишњим програмом рада Центра реализоване су сљедеће врсте специјализованих програма:

4.2.1.1 Енглески језички програм

- У Центру се од септембра 1999. године реализује програм *"Max and Milli"*, Лонгмановог института за енглески језик.
- Дјeca узраста од 5-6 година упознају и усвајају основе говорног енглеског језика (*basic oral English*) кроз игру те занимљиве говорне вјежбе и активности, што оквирно подразумијева појмове као што су: боје, бројеви, предмети и ствари из околине, животиње (домаће и дивље), основе представљања (питања и одговори), осам пјесмица и уз њих низ како лексичких, тако и граматичких појмова (једнина, множина, ...), инструкције (устани, сједи, отвори, затвори, ...), дијелове људског тијела, појмове из природе и природне појаве (дуга, киша, сунце, ...) и још много тога. Програм је употребљив како у малим, тако и у бројнијим групама. Успјешно нуди алтернативу било које врсте, али и захтјева да предавач буде флексибилан и креативан, те да првенствено уважава индивидуалност, спонтане реакције, као и тренутно расположење дјетета.
- Програм је ове радне 2017/2018. године, обухватио 19 група у 9 објеката и у просјеку преко 400 дјече (што подразумијева све старије групе уз дјecu из мјешовитих група која полазе у школу). Програм је реализован у свим већим објектима Центра.

4.2.1.2 Музички програм

У периоду од септембра 2017. године до јуна 2018. године године реализован је План и програм музичких активности. Како је било и предвиђено Планом и програмом за радну 2017/2018. годину, музичке активности су реализоване у 16 објеката, у оквиру 24 групе.

Активности у мањим објектима (вртићи: “Пчелица“, „Први кораци“, „Сунце“, „Срна“, „Луна“, „Цврчак“) одвијале су се по плану у мјешовитим групама, а у већим објектима, гдје су групе формиране по одговарајућем узрасту дјеце, по плану за старије групе (вртићи: „Невен“, „Плави чуперак“, “Наша дјеца“, „Радост“, “Дора“, “Колибри“, “Бубамара“). Музичком активношћу ове радне године било је обухваћено око 730 дјеце.

Кроз музичку активност дјеца су усвојила 15 пјесама по слуху, једноставне мелодијске и ритмичке структуре. Појединачно и заједничко пјевање, са и без покрета. (пјесме: Маскембал, Овако, Плави зец, Жабљи хор, Лопта, Смијешна прашума, Хвалисави зечић).

Упознали су основне музичке елементе, разликовање висине тонова, препознавање темпа (брз, лаган, умјерен), динамике (гласно, тихо), карактер музике (весела, тужна, живахна, спокојна), жанрове (успаванке, свјетовну и духовну музику, као и поп, народну и др).

Манифестације као што су „Дјечија недјеља“, „Јесења свечаност“, Слава вртића (Никољдан), обиљежавање Божића, Васкрса, 8. марта, Дана Града, биле су дио музичких активности.

У оквиру музичке активности – слушање музике, слушали су: П. И. Чајковски - „Лабудово језеро“, Е. Григ - „Поворка патуљака“, Ј. Хајдн - „Дјечија симфонија“, П. Корсаков - „Бумбаров лет“, К. С. С - „Карневал животиња“, Л. Димитријевић - „Медведова женидба“ итд.

Експериментисање звуцима, тоновима и ритмовима се реализовало на инструментима Орфовог инструментаријума. Уз помоћ инструмената дјеца су изражавала емоције појединих мелодија, као и кориштење инструмената за извођење ритма и ритмичке пратње.

Завршна свечаност „Лијепо нам је у вртићу било“, ове као и сваке године била је на радост свих нас, прилика да дјеца покажу само дио активности које су током година боравка у вртићу усвојили.

Хорско пјевање је вишеструко корисно за дјецу предшколског узраста, које им помаже да изграђују самопоуздање, контролишу свој глас, обогаћују фонд усвојених пјесама. Дјеца из хора „Ђурђевак“ су ове године на завршној манифестацији пјевали и свирали на Орфовом инструментаријуму уз музику Јоханеса Брамса „Мађарски плес“. Хор Ђурђевак ове радне године је бројао 40 малишана који су наступали на свим јавним наступима, како у вртићу, тако и у сарадњи са локалном заједницом.

4.2.2 Програм за дјецу у години пред полазак у школу

- Обухват дјецe и организациони аспект програма

У радној 2017/2018. години Програм за дјецу у години пред полазак у школу (у даљем тексту Програм) почео је са реализацијом 01.03.2018. године. У Програм је било укључено 503 дјетета, распоређених у 18 васпитних група у сљедећих 8 вртића:

1. Вртић „Колибри“ (*Лазарево*) – 4 васпитне групе
2. Вртић „Невен“ (*Обилићево*) – 2 васпитне групе
3. Вртић „Дора“ (*Лауш*) – 3 васпитне групе
4. Вртић „Бамби“ (*Нова Варош*) – 2 васпитне групе
5. Вртић „Наша дјеца“ (*Центар*) – 1 васпитна група
6. Вртић „Први кораци“ (*Старчевица*) – 2 васпитне групе
7. Вртић „Плави чуперак“ (*Борик*) – 2 васпитне групе
8. Вртић „Радост“ (*Кочићев вијенац*) – 2 васпитне групе

Имплементатори васпитно-образовног рада су били дипломирани васпитачи, првенствено они који се воде на евиденцији Завода за запошљавање. Како се ове године није пријавио довољан број незапослених васпитача у односу на број васпитних група, Центар је био приморан да у рад укључи својих седам радника, такође, дипломираних васпитача.

- Осврт на реализоване васпитно-образовне активности

Програм се реализовао током три мјесеца, од почетка марта до краја маја 2018. године у просторијама Центра. У програм су углавном, интегрисана дјеца која до тада нису била укључена у институционални облик предшколског васпитања и образовања. Сваки радни дан, у трајању три часа, дјеца су похађала вртић и учествовала у активностима које су реализоване у циљу њихове припреме за што лакшу адаптацију на наредни ниво образовања.

Планиране активности су се реализовале у складу са Програмом предшколског васпитања и образовања те Годишњим програмом рада Центра кроз центре интересовања. Из Програма предшколског васпитања и образовања, бирали су се исходи карактеристични за дјецу старијег предшколског узраста, у години пред полазак у школу, и то у оквиру сљедећих аспеката развоја:

1. Интелектуални развој (усмјеравање пажње, развој концентрације, подстицање критичког мишљења, стицање знања нужних за разумијевање природе, подстицање на учење, експериментисање и откривање, проналажење узрочно-последичних веза);
2. Физички развој (развој физичких способности, развој здравствено-хигијенских навика и навика бриге о себи и свом здрављу, развој крупне и ситне моторике);
3. Развој говора, комуникације и стваралаштва (овладавање граматички правилним говором, вербално изражавање мисли и идеја, богаћење рјечника и реченице, правилна артикулација, подстицање на језичко стваралаштво);

4. Социо-емоционални развој (стицање повјерења у себе, прилагођавање, развијање осјећаја за другарство, самосталност, стабилност и контрола емоција, развијање сарадње у заједничким активностима, развијање позитивног става према учењу).

Сва подручја су била заступљена у раду, али највише пажње посвећивало се социо-емоционалном аспекту развоја, како би дјеца развила социјалне и емоционалне компетенције неопходне за боравак у колективу, развој позитивног става према наставку школовања те развој графомоторичких способности.

Пратећи Годишњи програм рада Центра дјеца из Програма су била укључена у активности и манифестације предвиђене Годишњим програмом рада Центра, као што су: 8. март, Васкршње свечаности, посјете школама, гледање позоришних представа и Завршне свечаности.

Игре дјеце која су интегрисана у Програм су на самом почетку биле оскудног садржаја, углавном на индивидуалном или тандемском нивоу. Кроз активности и садржаје, васпитачи су утицали на развој дјечије игре, богатали садржаје те мијењали начин игре, од индивидуалне, до игре у мањим или већим групама.

Сарадња и партнерство са породицом је реализована кроз: свакодневне контакте са родитељима-индивидуалне разговоре, родитељске састанке, радионице очекивања и испуњеност очекивања, огласне плоче, изложбе дјечијих радова, прославе рођендана и учешће на манифестацијама. Све специфичности у развоју и понашању дјеце које су уочене, пренешене су родитељима путем савјетодавно-инструктивних разговора које су обављали чланови стручних тимова.

Током планирања и имплементације васпитно-образовног рада, дјеци, родитељима и васпитачима су константно на располагању били помоћник директора за васпитно-образовни рад и стручни сарадник педагог, а по потреби и други стручни сарадници (психолог и логопед).

- Значај и ефекти реализације програма – у односу на напредовање дјеце и групе

Напредак дјеце у групи је анализиран кроз све аспекте развоја. Дјеца су потпуно осамостаљена у оквиру могућности које се од њих траже. Посједују радне навике у односу на хигијену простора и играчака. Дјеца су стекла велико повјерење и поуздање у себе, те повјерење у друге из блиског окружења, што има велику педагошку вриједност за све касније развојне потребе. Сва дјеца су социјализована, прихватају групу и у њој се добро осјећају.

Већина дјеце била је мотивисана за игру, али је она била на индивидуалном и тандемском нивоу. Садржај и комуникација у игри били су веома сиромашни. Боравком у вртићу дјеца су богатали своја искуства и спознаје у игри и о игри, те се мијењао начин и садржај игре. Од индивидуалне и игре у паровима, игра се развијала ка игри у малим и већим групама. Комуникација у игри, такође, се мијењала. Дјеца су све више комуницирала уважавајући своје саиграче, размјењивала играчке и идеје. У слободном избору игара дјеца

су најчешће бирала игре улога, конструктивне и покретне игре. Кроз активност дјеца су научила велики број музичких, покретних и дидактичких игара.

Родитељи су показали партнерски однос у реализацији програма васпитно-образовног рада и велико задовољство ефектима овог Програма. Током реализације Програма највише се радило на подстицању социјално-емоционалног развоја и развоја личности, подстицању успостављања адекватне социјалне интеракције са окружењем и развоја самоконтроле, социјалних компетенција, осамостаљивања у основним социјалним функцијама, размјени мишљења, препознавање осјећања, мотива и намјера, развијању емпатије и повјерења у властите могућности, али и способност превазилажења тешкоћа у контакту са другим особама, спремност за сарадњу, разумијевање и поштовање других, њихових потреба и жеља. Дјеца су имала прилику да заједно истражују околина и уче значење и смисао нових чињеница и појава. Графомоторичке активности које су представљале окосницу у раду, биле су ипак најзахтјевније. Код поједине дјеце, иницијално, била је смањена мотивација за учешће у таквим активностима, јер још увијек нису имали развијену фину моторику шаке. Уважавајући склоност дјеце ка стваралаштву и креативности васпитачи су са стручним сарадницима освјестили и подржали спонтани израз дјеце кроз различите ликовне, музичке и драмске активности.

Претпоставке успјешног повезивања породичног и институционалног васпитања су потврђене и задовољене:

- повећање сазнања родитеља о томе како њихова дјеца уче и развијају се;
- значај њиховог схватања улоге у тим процесима и потреба комплементарног дјеловања с установом и
- изградња позитивног родитељског става и очекивања у односу на образовање дјеце и повјерење у установу.

Очекивања и утисци родитеља

Сви васпитачи су у својим васпитним групама на почетку рада заједно са родитељима реализовали радионице очекивања, те на крају самог програма радионице испуњености очекивања. Показало се велико задовољство родитеља самим Програмом и сви родитељи су нагласили да су примјетни позитивни утицаји и благодати за дијете. Само неке од изјава родитеља наводимо у цјелости:

„Ми као родитељи сматрамо да су реализована наша очекивања од играонице. Дружењем са Вама и осталом дјечицом, научио је како функционисати и уклопити се у већу групу што ће му пуно олакшати полазак у школу. Даље, упознао је и научио пуно лијепих ствари, пјесмица и игрица и провео три незаборавна мјесеца учећи, играјући се и дружећи се са другарима. Сматрамо да ће му то пуно помоћи кад крене у школу и да ће се без проблема уклопити. Хвала Вам!“

О. Ц.

„Похађајући ову васпитно-образовну установу, наша очекивања, као родитеља дјетета које није раније било укључено у колектив су у потпуности испуњена и то у смислу:

- *да се дијете на неки начин осамосталило у смислу обављања основне хигијене (самостално прање руку, одлазак у тоалет, обување, вођење рачуна о личним стварима, итд)*
  - *дијете се уклопило у групу, упознало се са потребом стицања радних навика, које ће се надограђивати у току даљег образовања*
  - *научила је да дијели ствари, у конкретном случају оловке, бојице и друго*
  - *научила се доста пјесмица што код куће није*
  - *писање у свесци је добар увод за припрему за похађање школе а посебно дијелови из графомоторике*
  - *стекла је другаре о којима када дође кући стално прича, што значи да је дијете испуњено и задовољно похађајући часове у предшколском*
  - *за ова три мјесеца радећи по плану и програму, који је чини ми се осмишљен баш по мјери дјете ће кренути спремно у школу*
- На крају бих се захвалила тети Б. која је у нашем случају много допринијела да дијете овлада неким вјештинама и знањем које је стекла похађајући наставу.“*

М.Н

„Поштовани, нашој М. је боравак у вртићу доста допринио развоју, а Ви сте испунили наша очекивања. Социјализовала се и fino прихватила васпитачицу. Примјетили смо и напредак у развоју пажње, доста је активнија и комуникативнија па смо примјетили напредак и у развоју говора. Наша сарадња је била на задовољавајућем нивоу. Хвала Вам!“

Д. А.

Сугестије за наредну годину

Град Бања Лука има веће потребе за обухватом дјече овим програмом у односу на остале локалне заједнице, те су се ове године у Центар пријавио број дјече који је предвиђен за формирање 18 васпитних група, а Министарство је одобрило за 16. Центар је својим средствима реализовао и рад у преосталим групама, али у наредној години смо упутили сугестију и молбу Министарству, да нам одобри и обезбиједи средства за сву пријављену дјечу.

4.3. Стручно усавршавање васпитно-образовних радника (директор, помоћник директора, стручни сарадници, васпитачи и медицински техничари)

Носиоци дјелатности предшколског васпитања и образовања су васпитачи и стручни сарадници, који путем свог рада и дјеловања имају за задатак подстицање физичког, интелектуалног, социо-емоционалног развоја, комуникације, креативности и стваралаштва, ослањајући се на искуство и интересовања дјече, а све у циљу развоја компетенција потребних за даље образовање и васпитање дјече, односно укључивање дјече у друштвену

заједницу. Овако одговоран задатак, обавезује Центар и његове раднике да континуирано улажу у своје стручно усавршавање, изучавају традиционална и прате савремена теоријска и практична постигнућа предшколске педагогије, али и низа других дисциплина, како би што квалитетније обављали посао који им је повјерен.

Стручно усавршавање васпитно-образовних радника у Центру, омогућава континуитет у професионалном развоју и напредовању, као и развијање специфичних афинитета и талената.

Стечено знање из праксе и размјена искустава на различитим конференцијама, тренинзима и семинарима омогућила је унапређење нашег рада, али и промоцију Центра. Наставили смо већ успостављену сарадњу са васпитно-образовним радницима Србије и узели још бројније и активније учешће на семинарима и стваралачким смотрама на којима смо учествовали заједно са дјецом.

Стручно усавршавање васпитно-образовних радника је поред усавршавања путем адекватне и савремене литературе, стручних актива (једном мјесечно), огледних активности, обухватило и излагање на семинарима и конгресима.

Стручни активи реализовани су једном мјесечно у сврху размјене искустава на нивоу вртића (јасличке и вртичке групе).

Реализоване су секције према афинитетима васпитача и стручних сарадника (грнчарска, драмска, луткарска и фолклорна секција) – гдје су васпитачи размјењивали идеје и учили нове методе како би што више унаприједили васпитно-образовни рад са дјецом.

У овој радној години директор, помоћник директора за васпитно-образовни рад, стручни сарадници, васпитачи и медицински техничари, у сврху стручног усавршавања и промоције установе, учествовали су на сљедећим догађајима:

- Крајем августа у нашим вртићима Републички педагошки завод организовао је Савјетовање за све васпитаче, стручне сараднике и директоре;
- 31.08.2017. године Министарство просвјете и културе Републике Српске је ЈУ „Центар за предшколско васпитање и образовање“ Бања Лука уручило награде и то: стручном сараднику педагогу А. В. за дидактичко средство „Сликарске приче“ (освојено друго мјесто), вртићу „Марија Мажар“ (васпитачице С. М. и С. Ч.) за дидактичко средство „Вјежбај – живи здраво“ (специјално признање) и вртићу „Радост“ (васпитачица Б. Ј.) за композиције „Никољдан“ и „Јесења пјесма“ (специјално признање);
- Континуирано учешће у опсервацијама активности васпитача, Стручном вијећу и Стручним активима.
- Континуиране едукације васпитача за примјену кореографија у раду са дјецом кроз пројекат „Растимо уз плес“;
- БАПТА (Балкански савез удружења васпитача) 6. Научно-стручна конференција међународног караткера, под називом „Дете у свету музике“. Нашу установу су стручним радом представили чланови тима вртића „Бубамара“ и „Наша дјеца“, септембар 2017. године, Сарајево;
- Организација стручног предавања за све родитеље, васпитаче и стручне сараднике Установе на тему „Васпитањем без казне и награде до смањења насиља у породици, вртићу и школи“ (09.10-10.10.2017). Семинар је реализовала проф. Милица Новковић у организацији Центра, у просторијама вртића „Невен“ и „Плави чуперак“;

- Организација стручног семинара за васпитаче и стручне сараднике „Развој и унапређење социо-комуникацијских компетенција одгајатеља“ 02.12-03.12.2017 - водитељ семинара мр Наира Јусуфовић, организатор Центар, у просторијама вртића „Невен“;
- Стручна конференција васпитача Тара, на којој се Центар представио са стручним радом „Моја Бања Лука“, вртић „Плави чуперак“, 07.12-10.12.2017. године;
- Семинар „Предшколство Републике Српске – Корак ка Европи“ 17.02-18.02.2018, учествовали васпитачи Центра, у реализацији Републичког педагошког завода и вртића „Колибри“;
- 24.03.2018. Семинар за васпитно-образовне раднике и родитеље „Утицај екрана на дјечији мозак“, психолог Анкица Баковић, вртић „Колибри“;
- Савјетовање за стручне сараднике предшколских установа у Републичком педагошком заводу са савјетницом Стаком Николић, 19.04.2018. године;
- Стручна конференција за васпитаче под називом „Уметност – извор грађења односа у процесу васпитно-образовног рада“. Центар су представили чланови тима вртића „Колибри“, април, 2018. године у Врњачкој Бањи;
- 24.04.2018. Семинар за васпитно-образовне раднике и родитеље „Утицај екрана на дјечији мозак“, психолог Анкица Баковић, вртић „Невен“;
- Пласман вртића „Радост“ (васпитачица Б. Ј.) у ужи круг интернационалног такмичења за најбољу нову дјечију плесну кореографију манифестације „Растимо уз плес“;
- Учешће у семинару „Обука васпитно-образовних радника са циљем унапређења квалитета рада са ученицима који имају сметње у развоју“, 08.05-22.05.2018, Бања Лука. Реализатор обуке је била проsvјетни савјетник Дијана Пешић, а на обуци учествовали васпитачи и стручни сарадници наше установе, Музички павиљон, Бања Лука;
- У организацији Балканског савеза удружења васпитача/удруге одгајатеља БАПТА реализовано је стручно усавршавање кроз размјену васпитача од 14.05-18.05.2018. године у ПУ „Наша радост“ у Смедереву, Република Србија. Учесници у размјени васпитача су били представници из: Македоније, Црне Горе, Хрватске, Републике Српске, Федерације БиХ и Словеније;
- Учешће у Ликовном конкурс у Оцацима, Република Србија. Центар је аплицирао у фебруару. Награђени су вртићи: „Бамби“, „Невен“, „Колибри“ и „Плави чуперак“, април 2018. године;
- Учешће у Данима традиционалног и модерног плеса су узела дјеца и васпитач вртића „Бамби“, Пожаревац, од 23. до 25.05.2018. године. Представници Центра освојили су награду за аутентичност извођења;
- Учешће на „Колонији дјечијег пријатељства“, 10.06-16.06.2018.године, Цетиње, вртић „Плави чуперак“;
- Учешће стручних сарадника М.З. и Б.О. у континуираном дјеловању радне групе везане за развој Стратегије развоја Града Бања Лука (друштвени сектор) у организацији Града Бања Лука.

4.4. ЕКОНОМСКА ЦИЈЕНА БОРАВКА ДЈЕЦЕ У ВРТИЋИМА

(показатељ је за цијелу претходну буџетску годину)

На бази показатеља:

- укупни трошкова у 2017. години износе **9.308.594,00**
- укупан број дјеце у 2017. години је био **2.114**
добије се економска цијена боравка дјетета у вртићу у износу **366,94 КМ.**

4.5. Сарадња са родитељима

Сарадња између предшколске установе и породице је од изузетно великог значаја за остваривање циљева васпитно-образовног рада и полази од становишта да породица има кључну улогу у животу дјетета. Упознавање са основним карактеристикама породице (социјални, економски, културни, образовни статус,...) доприноси развоју и остваривању основних циљева и задатака васпитно-образовног процеса. Први корак у планирању сарадње представља упознавање могућности и очекивања породице. Даља, континуирана сарадња вртића и породице доприноси, како развоју детета и унапређивању рада васпитача тако и развоју родитељске улоге. Предшколско васпитање и образовање, заједно са породичним васпитањем, чини цјелину и најбољи могући услов да се дјететов развој оснажи. Зато је важно да вртићи развијају чврсту везу са породицом, засновану на међусобном повјерењу и уважавању. Родитељима смо омогућили укључивање и дали им активну улогу у свим активностима вртића (од планирања, реализације до евалуације свих активности). Пружили смо континуирану стручну подршку родитељима у вршењу родитељских улога, изградњи одговорног родитељства и одговарајућих компетенција за квалитетну подршку развоју дјеце.

Поред радионица за родитеље, током године смо реализовали сарадњу са родитељима кроз следеће континуиране активности:

- Дневни информативни контакти;
- Индивидуални и групни разговори (родитељски састанци, радионице за родитеље, савјетовање за родитеље);
- Обавјештења преко паноа за родитеље (свака васпитна група преко паноа за родитеље обавјештава о актуелним васпитно-образовним активностима, као и другим обавезама везаним за боравак дјеце у Центру);
- Кутак за родитеље (у свим вртићима постоје простори за родитеље са актуелним активностима у Центру, као и актуелном литературом коју родитељи могу проучити);
- Учесће у организацији и реализацији манифестација (Дјечија недјеља, Јесења свечаност, новогодишње и божићне свечаности, Осмомартовска свечаност, Васкршња свечаност, манифестација „Растимо уз плес“, Завршна свечаност, посјете и излети, креативне радионице – рад са необликованим материјалом, рециклажним материјалом итд);
- Родитељи као активни сарадници у реализацији активности, стручних радова, пројеката, креативних и едукативних радионица;
- Родитељи као донатори (родитељи су донирали извјестан број аудио-визуелних средстава, расхладних уређаја, завјеса, итисона и других средстава потребних за васпитно-образовни рад);
- Родитељи као дио узорка научно-истраживачког рада (путем упитника и анкета, од родитеља смо током ове године добијали значајне информације везане за потребе истраживачког рада);
- Посјете породици (васпитачи су организовали посјете дјечи која су дужи период изостајала из вртића);

- Учешће родитеља у родитељским одборима и савјетима.

Сви тимови у вртићу су његовали професионализам у раду са родитељима и уважавали родитеље као равноправне партнере у развоју и учењу дјецe предшколског узраста.

4.6. Јавне приредбе и манифестације

Учешће у јавним приредбама и манифестацијама представља значајан сегмент васпитно-образовног рада. Оне пружају прилику за афирмацију рада васпитача и презентацију дјечијег стваралаштва. Јавне приредбе и манифестације представљају прве облике самоизражавања и стваралачке експресије, које помажу сазријевању и доприносе успостављању контакта дјетета са стварношћу.

Поред образовне и васпитне функције, приредбе су извор веселе и пријатне атмосфере, која истовремено од дјецe захтијева озбиљан и одговоран приступ према самом догађају. Учешће дјецe има непроцјенљив значај за стварање слике о себи и развоја самопоуздања. Поред свега наведеног, приредбе и манифестације су показатељи континуираног и систематичног рада са дјецом, који се путем ових активности представља широј публици.

Центар смо представили широј јавности, како у Бањалуци, тако и у окружењу (Србија) кроз јавне приредбе и манифестације. Манифестацијама и јавним приредбама различитог карактера дјецa су проширивала своја искуства, оснаживала личне потенцијале и способности, показивала усвојена знања, креативност и стваралаштво развијана путем васпитно-образовног рада у Центру.

Манифестације и приредбе које су реализоване у претходној години су:

"Дјечија недјеља"

- Манифестација „Дјечија недјеља“ под називом „Дјечији свијет - мој свијет“ се реализовала од 02-08.10.2017. године.
- На Тргу Крајине 03.10.2017. године одржано је свечано отварање „Дјечије недјеље“ и продајна изложба дјечијих радова.
- Поводом „Дјечије недјеље“, у циљу оснаживања значаја спорта за дјечији развој, ЈУ „Центар за предшколско васпитање и образовање“ је остварила сарадњу са фудбалским клубом "Спартак" и Министарством просвјете и културе РС. Тим поводом реализован је спортски фестивал „Спартанац 2017“, у трајању од 02-08.10.2017. године, у хали Бањалучког велесајма.
- Програмске активности у оквиру ове манифестације обухватиле су реализацију грнчарско-креативно-едукативних радионица са дјецом у свим вртићима.
- Реализација креативно-едукативних радионица „Јестиве и нејестиве биљке“ са дјецом вртића „Пчелица“ у сарадњи са Омбудсманом РС у Музеју РС.
- Као и претходних година, и ове године у оквиру „Дјечије недјеље“ уприличено је дружење дјецe која похађају нашу установу са градоначелником нашег града. У овој активности су учествовала дјецa вртића „Цврчак“.

"Јесења свечаност"

- У оквиру манифестације "Јесења свечаност" током мјесеца октобра и новембра 2017. године реализоване су пригодне приредбе у свим вртићима Центра. Тимови вртића су планирали, реализовали и евалуирали у оквиру приредби радионице са родитељима, позоришне представе, креативно-едукативне радионице, кестенијаде и сл.

- Крајем октобра, 25.10.2017. године, дјеца и васпитачи вртића "Радост", су традиционално поводом Јесење свечаности, посјетили вртић "Радост" у Приједору.

"Никољданске свечаности"

- Поводом обиљежавања Крсне славе Центра, Светог Николе, у свим вртићима од 11. до 15.12.2017. године реализоване су пригодне активности. У духу православља, са тропарима, кољивом, погачама и вином, свету службу и свечани обред одржали су православни свештеници наше Епархије.
- Поводом обиљежавања Крсне славе Центра у Културном центру Бански двор, 15.12.2017. године, уприличена је приредба у оквиру Никољданских свечаности.
- Дјеца и васпитачи из приједорског вртића "Радост" узвратили су посјету и увеличали славље поводом Крсне славе Центра. Домаћин који је срдечно примио госте из Приједора ове радне године био је вртић "Радост".

„Новогодишњи маскенбал“

Пригодним програмом дјеца свих вртића Центра прославила су долазак Нове године уз маскенбал, игру, пјесму, радионице са родитељима.

„Божичне свечаности“

Прослава Божића, 04.01.2018. уприличена је у свим вртићима Центра уз пригодан програм, радионице, бадњаке и пијукање дјеце на слами.

„Осмомартовске свечаности“

У ЈУ „Центар за предшколско васпитање и образовање“ од 01.03. до 08.03.2018. године реализована је Осмомартовска свечаност. Програмски садржаји су обухватили: радионице, приредбе, заједничке радионице и дружења са члановима уже и шире породице.

„Васкршње свечаности“

Од 02-06.04.2018. у вртићима су организоване пригодне активности поводом Васкршњих празника. Поред разних активности, радионица и приредби, дјеца су одлазила у посјету црквама.

„Бициклијада“

Поводом обиљежавања Дана града, 20.04.2018. године, у вртићу "Радост" реализована је традиционална бициклијада у којој су учествовала дјеца из свих васпитних група. Остварена је значајна сарадња са родитељима и Министарством унутрашњих послова РС, који су у вријеме одржавања Бициклијаде затворили саобраћај у улици.

„Дан града“

Дјеца вртића „Цврчак“, „Бамби“, и хор „Ђурђевак“ отворили су манифестацијом „Најмлађи вољеном граду“ у Музичком павиљону низ активности које су реализоване у оквиру Дана града 20.04.2018. године. Током седам дана планирали смо и реализовали низ активности као што су отварања дјечијих игралишта, те низ забавно-креативно-едукативних радионица.

„Завршна свечаност“

- Завршна свечаност „Лијепо нам је у вртићу било“ је реализована у Дјечијем позоришту РС 28-30.05.2018.године. Учесници су сва дјеца наших вртића узраста од шест до седам година. Пригодним програмом наши полазници, а будући школарци, су се опростили од вртића.

Манифестација „Растимо уз плес“

- Манифестација „Растимо уз плес“ се по други пут одржала у Бањој Луци, у сарадњи са организацијом „Дечија плесна асоцијација“ из Београда. 01.06.2018. године дјеца старијих васпитних група Центра су се уврстила у број од преко 14000 дјеце учесника из различитих градова бивше Југославије. сва дјеца су у исто вријеме изводили 14 различитих кореографија, које су током радне године учили од својих васпитача. Приликом извођења последње кореографије су им се прикључили и родитељи.

„Колонија дјечијег пријатељства“

- Ове радне године манифестација „Колонија дјечијег пријатељства“ одржана је у граду Цетиње, од 10. до 16. 06. 2018. године. Десеторо дјеце из двије старије васпитне групе вртића „Плави чуперак“ и васпитачи Н.В. и Ј.К. су учествовали у истој. Том приликом нашу установу и град су представили примјереним и пригодним садржајима.

4.7.Сарадња са широм друштвеном средином

Сарадња са друштвеном средином и ове радне године била је садржајна и богата. Поводом реализације планираних манифестација по Годишњем програму рада Центра остварили смо контакте са: Домом здравља, Поштом РС, РТРС-ом, Музејом РС, Музичким павиљоном, ФК „Спартак“, Дјечијим позориштем РС, Галеријом савремене умјетности, вртићем „Радост“ из Приједора, Градском библиотеком, банкама, АМС РС, Омбудсманом за дјечија права итд.

Манифестације и сарадња са локалном заједницом:

- Реализација „Дјечије недјеље“ од 02. до 08.10. 2017. године (реализација грнчарских креативно-едукативних радионица са дјецом у вртићима, радионице у сарадњи са Омбудсманом РС-учесници дјеца вртића „Пчелица“, дружење са градоначелником, продајни штанд у Господској улици);
- Континуирана сарадња са Дјечијим позориштем РС;
- Континуирана сарадња са Удружењем младих из Требиња;
- Континуирана сарадња са дјечијим позориштима из Новог Сада, Суботице и Београда;
- Континуирана сарадња са основним школама;
- Спортски фестивал „Спартанац 2018“ од 02. до 08.10.2017 године у сарадњи са спортским клубом „Спартак“ и Министарством просвјете и културе РС.
- Реализација „Јесење свечаности“, октобар/новембар 2017. године у свим вртићима;
- Посјета АМС РС у оквиру кампање „Возачи, школа је за нас, а опрез за вас“, септембар 2017. године;
- Посјета „Мегафлорес“ расаднику, вртић „Колибри“, октобар 2017. године;
- Традиционална посјета Центра (вртић „Радост“) приједорском вртићу „Радост“, 25.10.2017. године;
- Посјета вртића „Радост“ Хеликоптерском сервису РС, новембар 2017. године;

- Учешће вртића „Пчелица“ на „Фестивалу науке“ у организацији Министарства науке и технологије РС, 22.11.2017, Дом омладине;
- Реализација „Никољданске свечаности“, у Банском двору, децембар 2017. године. У оквиру исте реализована је и успјешна сарадња са Српском православном црквом, Епархијом бањалучком, у виду славских обреда у вртићима;
- Посјета приједорског вртића „Радост“ вртићу „Плави чуперак“ у оквиру обиљежавања Славе Центра Светог Николе, 13.12.2017. године;
- Сарадња са РТРС-ом у смислу програмског учешћа са дјецом наших вртића, а у оквиру Никољданског програма, децембар 2017. године;
- Посјета ЈУ „Центар за васпитање, образовање и рехабилитацију слушања и говора“, вртић „Срна“, 18.12.2017. године;
- Сарадња са РТРС-ом у смислу програмског учешћа са дјецом наших вртића у оквиру обиљежавања Дана Републике, 9.1.2018. године;
- У оквиру постојећих садржаја изложбе „Паралеле“ у Музеју савремене умјетности, васпитачи и стручни сарадници одржали четири креативне радионице у склопу пројекта „Арт-матика“, 09.02.2018. године;
- Посјета штампарији „Графикс“, вртић „Лана“, фебруар 2018. године;
- Посјета компаније „Витаминка“ вртићима: „Колибри“, „Невен“, „Наша дјеца“, „Радост“ и „Плави чуперак“, март 2018. године;
- Дјеца вртића „Цврчак“, „Бамби“, и хор „Ђурђевак“ отворили су манифестацијом "Најмлађи вољеном граду" у Музичком павиљону низ активности које су реализоване у оквиру Дана Града 20.4.2018. године;
- Учешће у ликовном конкурс у „Моја породица“ у организацији Министарства породице омладине и спорта РС. Већина вртића је узела учешће, април, 2018. године;
- Учешће на плесном такмичењу „Бамби куп“, вртићи „Колибри“ и „Бамби“, 22.04.2018;
- Отворено игралиште у вртићу „Радост“, 30.04.2018;
- Учешће у пројекту „Мала Бањалука“ у сарадњи са Туристичком организацијом града Бањалука, мај 2018. године;
- Учешће у организацији „Бамбини маратона“, Град Бања Лука, 11.05.2018. године, учесници сви вртићи;
- Посјета Музеју савремене умјетности, вртић „Јежева кућица“, 17.05.2018. године;
- Поводом Спасовдана, Крсне славе Града Бања Лука, дјеца вртића „Колибри“ и „Наша дјеца“ наступала су на свечаности у Порти Храма Христа Спаситеља, 27.05.2018. године;
- Учешће вртића „Пчелица“ у манифестацији „Ноћ музеја“, 19.05.2018;
- Учешће на Дјечијој шумаријади „ГОЗНА 2018“ - учешће узели вртићи: „Луна“, „Колибри“, „Цврчак“, „Дора“, „Бубамара“, „Пчелица“ и „Наташа“, 08.06.2018. године;

- Реализација манифестације „Завршна свечаност“ у Дјечијем позоришту РС 28, 29. и 30.05.2018. године;
- Учешће у спортској манифестацији „Лоптарије-жогарије“ на Тргу Крајине. Учествовали вртићи „Плави чуперак“, „Наша дјеца“, „Дора“ и „Бубамара“, 31.05. 2018. године;
- Учешће дјеце узраста 4-6 година, васпитача и родитеља свих вртића у реализацији регионалног пројекта „Растимо уз плес“, од 01.12.2017. до 01.06.2018. године;
- Донација баште вртићу „Бамби“ од стране Удружења „Градске баште“, 11.06.2018. ;
- Сарадња са Академијом умјетности, Универзитет у Бањој Луци, организација концерта за дјецу вртића „Наташа“ и „Лептирић“, 21.06.2018. године.

5. РАД ОРГАНА УПРАВЉАЊА, РУКОВОЂЕЊА И СТРУЧНИХ ОРГАНА

5.1. Управни одбор

Р/Б	Сједица	Одржана	прису-ство	Дневни ред
1.	22. сједница	05.09.2017.	3	1. Информација о финансијском пословању за период 01.01. до 30.06.2017. године 2. Усвајање Правилника о измјенама и допунама унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста ЈУ „ Центар за предшколско васпитање и образовање“ Бања Лука. 3. Именовање Дисциплинске комисије 4. Доношење Одлуке по приговору
2.	23. сједница	26.09.2017.	4	1. Разматрање Извјештаја о реализацији Годишњег програма рада Центра за радну 2016/2017 годину. 2. Доношење Програма рада Центра за радну 2017/2018. годину 3. Упознавање са израдом Нацрта Буџета Центра (финансијског плана) за 2019. годину 4.Разматрање приговора радника
3.	1. сједница	23.01.2018.	3	1. Констативисање Управног одбора 2. Усвајање Пословника о раду УО
4.	2. сједница	05.02.2018.	3	1. Информација о финансијском пословању за период 01.01 - 30.09.2017. год. Усвајање Плана јавних набавки за 2018. годину 2. Усвајање Правилника о дисциплинској и материјалној одговорности радника 3. Усвајање Правилника о пријему дјете 4. Одлука о попису
5.	3. сједница	22.02.2018.	3	1.Извјештај Главне службе за ревизију 2.Усвајање Елабората о попису
6.	1. ванредна сједница	07.03.2018.	3	1. Усвајање Годишњег финансијског извјештаја
7.	4. сједница	30.03.2018.	3	1. Усвајање Извјештаја о финансијском пословању за период 01.01-31.12.2017. год. 2. Усвајање Правилника о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Центра
8.	5. сједница	31.05.2018.	3	1.Информација о финансијском пословању за период од 01.01- 31.03.2018. године

				2. Усвајање Правилника о интерним рачуноводственим и контролним поступцима у Центру 3. Усвајање Правилника о рачуноводству рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама у Центру 4. Усвајање Правилника о раду Центра 5. Усвајање Правилника о дисциплинској и материјалној одговорности радника Центра 6. Именовање Дисциплинске комисије 7. Усвајање Правилника о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Центра
9.	2. ванредна сједница	02.07.2018.	3	1. Усвајање Правилника о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Центра број: 01-570/18 2. Усвајање Правилника о измјенама и допунама Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Центра број: 01-571/18

У табеларном приказу наведена су значајна питања о којима је расправљао Управни одбор на одржаних девет сједница у извјештајном периоду. Редовне тачке сваке сједнице Управног одбора су:

- Усвајање Записника и Извјештаја о извршењу Закључака са претходно одржане сједнице Управног одбора;
- Текућа питања.

У наведеном извјештајном периоду одржано је седам редовних и двије ванредне сједнице Управног одбора гдје је било неопходно извршити низ послова од припрема сједница, одржавања сједница, израде закључака, одлука и аката, те провођења истих.

5.2. Одјељење за правне, кадровске и опште послове

- За све раднике Центра запослене на неодређено и одређено вријеме урађени су уговори о раду, уговори за обављање привремених и повремених послова, одлуке о премјештају радника, те све потребне активности у вези заснивања и престанка радног односа, израда рјешења за раднике који су стекли законско право за одлазак у пензију и сви послови везани за престанак радног односа по том основу;
- Одјељење је ангажовано у раду Комисије за попис имовине основних средстава и ситног инвентара у смислу чланова Комисије, те израде потребних записника као пратеће документације;
- Одјељење је радило на изради свих рјешења, одлука, записника и сл, као и све одлуке и пратеће дописе органа управљања;

- Одјелење је активно учествовало у свим видовима контроле, инспекције, ревизије и др;
- Вођене су активности око покренутих судских поступака за наплату доспјелих потраживања, поступака из радног односа, као и управних поступака пред надлежним органима управе;
- Одјелење је урадило уговоре са потребним добављачима за набавку робе, одржавање објеката и опреме, као и уговоре који проистичу из дјелокруга рада Центра. Такође, на основу законских одредби Закона о јавним набавкама БиХ и Правилника Центра, расписани су тендери за прикупљање понуда за робу, услуге и радове за потребе Центра, као и комисијско провођење поступка по конкурентским захтјевима о чему су закључени уговори о извођењу радова, а неки су у току разматрања у складу са Планом јавних набавки;
- Одјелење је радило на изради правилника, пословника о раду органа, вршила допуну и измјену истих на основу законских прописа, издавала разна увјерења на основу захтјева радника, корисника Центра, те другим субјектима који су се обраћали Центру;
- Одјелење је водило евиденцију радника о времену заснивања, старосној структури, по годинама радног стажа и сл, повреде дјете и радника, те изјаве радника по налогу директора и предузимање одговарајућих мјера;
- Одјелење је редовно вршило пријем и отрему поште, рад на копирапарату и из архиве издавала тражена документа.

Да би ово Одјелење успјешно и у законским роковима могло обављати сав посао који је наведен, а и који није поменут у овом Извјештају, неопходно је било стално проучавање постојећих и праћење нових прописа из предшколског васпитања и образовања, Закона о систему јавних служби, Закона о предшколском васпитању и образовању РС, Закона о раду РС, управном поступку, јавној управи, државној управи, правима из радног односа, заштите на раду, инспекцији, финансијској полицији, привредном преступу, прекршајима и низ других закона, уредби, одлука и упутстава који су се морали примјенити због обављања наведених послова.

5.3. Извјештај рада директора по подручјима рада

Послове и задатке директор је реализовао кроз сљедећа подручја рада:

- Планирање и програмирање: координација рада на изради Годишњег програма рада и Извјештаја о реализацији Годишњег програма рада; организовао сарадњу стручних сарадника у планирању и реализацији програма васпитно-образовног рада; организовао стручна усавршавања радника;
- Надзорни, педагошко-инструктивни и савјетодавни рад: вршен увид у организацију и извођење васпитно-образовног рада, начин вођења припрема за рад и вођење евиденције о раду, гдје су давана упуства за рад у сарадњи са Педагошким заводом РС; учешће у рјешавању проблема дјетета у сарадњи са васпитачем; вршен увид у педагошке и друге документације коју воде васпитачи и стручни сарадници;

- Рад у органима управљања и стручним органима Центра: припрема сједница Управног одбора и извршење Закључака Управног одбора; вршене припреме и одржане сједнице Стручног вијећа васпитача; присуство сједницама Стручног актива васпитача; учествовање у раду Актива директора предшколских установа РС;
- Организациони послови: континуирано вршена дорада и усавршавање организационе шеме обављања свих облика васпитно-образовног рада; рад на припремама Закона о предшколском васпитању и образовању РС и у складу са промјенама законских прописа вршена дорада нормативних аката Центра; организовани послови око годишњег пописа имовине; организована израда и контрола периодичних извјештаја и завршног рачуна; планирано техничко и инвестиционо одржавање објеката, опремање објеката, набавка дидактичког материјала и провођење тендера и конкурентских захтјева;
- Материјално-финансијски послови: свакодневно је вршена контрола утрошка финансијских средстава; редовно вршена контрола рада Служби за наплату услуга, као и ажурност магацинске документације и књижења средстава;
- Сарадња са органима локалне заједнице: рад са одјељењима Административне службе Града, службама ресорног и других министарстава, Републичким педагошким заводом и другим органима и организацијама локалне заједнице, као и са предшколским установама РС.

5.4. Стручно вијеће

У претходној радној години у складу са Годишњим програмом рада Центра реализоване су четири сједнице Стручног вијећа на којима се разматрало и евалуирало реализовање циљева и задатака у васпитно-образовном раду. Анализирао се рад и резултати рада са дјецом, анализирао се рад васпитача и стручних сарадника и предузимале мјере за јединствен и усклађен рад свих учесника у васпитно-образовном раду у Центру. Главна оријентација рада Стручног вијећа васпитача било је бављење стручном тематиком. На сједницама Стручног вијећа васпитача и других стручних тијела сви васпитно-образовни радници били су информисани о реализацији Годишњег програма рада Центра, односно о реализацији за претходну и упознавање за текућу годину. Достигнути степен хомогености Стручног вијећа васпитача резултирао је квалитетнијим и стручнијим радом са дјецом и бољом сарадњом са родитељима.

У раду Стручног вијећа васпитача доминирала су сљедећа питања: анализа постигнутих резултата у оквиру планираних; увођење савремених практичних и теоретских достигнућа из предшколске педагогије и психологије; развијање нових схватања о учењу као процесу изражавања знања путем активних метода; унапређење тимског рада, стручних радова и пројеката; Извјештај о реализацији Програма за дјецу у години пред полазак у школу и остала питања.

5.5. Превентивна здравствена заштита

Континуиран санитарни надзор и увид у стање из области превентивне здравствене заштите вршен је током читаве радне 2017/2018. године, у свим објектима Центра.

Здравствени надзор над запосленим радницима обавља се сваких шест мјесеци (санитарни прегледи), и систематски прегледи према правилнику о начину спровођења здравственог надзора. Контролу врши здравствена инспекција Града Бања Лука према свом распореду рада.

Тим из Хигијенско-епидемиолошке службе Дома здравља Бања Лука, који врши свакодневни надзор и контроле објеката Центра, није имао негативних примједби на услове и хигијену објеката.

ЈЗУ „Институт за јавно здравство“ РС у сарадњи са Центром је организовао јавно предавање на тему „Посебна едукација о заразним болестима“ које су одслушали сви запослени у Центру. Након предавања полагали су испит о основним знањима о хигијени животне и радне средине, хигијени животних намирница, хигијени исхране, личној хигијени, о заразним и паразитским болестима, о основним знањима из правних прописа који регулишу област заштите становништва од заразних болести.

У сарадњи са Стоматолошком службом Дома здравља Бања Лука, током цијеле радне године вршила се флуоризација зуба код дјеце старије од три године.

У току радне године није било појаве заразних болести у већем обиму у Центру, осим појединачних случајева болести које су уобичајене за тај узраст дјеце. Углавном се ради о прехладама, кашљу и воденим оспицама.

Остварена је успјешна сарадња са родитељима на спровођењу задатака превентивне здравствене заштите, здравственог просвјештивања и увођења хигијенских навика код дјеце.

Центар у свом саставу има 23 објекта. Чишћење и дезинфекција објеката врши се свакодневно према прописаном упутству „Процедуре за чишћење, прање и дезинфекцију просторија“. У сваком објекту води се уредна документација о обављеним пословима.

Централне кухиње су смјештене у три велика објекта и у њима се припрема комплетна исхрана. Јеловници су прилагођени узрасту дјеце и води се рачуна о томе да се припремају здрави оброци. Дистрибуција и транспорт хране у друге објекте врши се возилима која служе само у ту сврху, у посућу које одговара свим прописима о дистрибуцији хране. Обавља се редовно чишћење, прање и дезинфекција возила, према предвиђеним процедурама. Заштитна одјећа и обућа је обавезна и носи се свакодневно на раду. Запослени у кухињи редовно обављају санитарне прегледе, о чему се води уредна документација.

5.6. Служба информисања

Рад службе информисања можемо подијелити на три сегмента: први је готово свакодневна сарадња са медијима (како електронским, тако и штампаним), други - редовно ажурирање сајта Центра као „главно гласило“ Центра и као трећи - издавање нашег интерног часописа „Зврк“ као годишњак. Основни циљ је транспарентност наших активности, те што редовније и детаљније извјештавање јавности о раду Центра, реализацији васпитно-образовног процеса и свих програмских задатака Центра што је у протеклој 2017/2018. години и успјешно реализовано.

У прилог томе говоре сљедећи подаци:

1. Од 01.01- 01.08.2018. године, имали нешто више од 50 000 прегледа.
2. Број корисника нашег сајта је 6600 (што подразумијева 6600 различитих људи и уређаја са којих је сајт посјећиван).
3. Просјечан број страница коју корисник отвара је 3,5 .
4. Укупно смо гледани у 38 земаља свијета (БиХ –73,36%, Србија 14,29%, САД 4,8 %, Француска 3,3% , Црна Гора 1,13%, а остале земље су испод 1%).
5. 62,05% посјета долази из Бањалуке, Београд 5,74% Брчко 4%, итд. Укупно се сајт посјећивао из 139 градова.
6. Просјечно вријеме задржавања на сајту је око 2,29 минута.
7. 45,5% људи прегледа сајт преко рачунара, 53,5 % преко телефона и 1 % преко таблета.

Дакле, на основу ових података, за очекивати је да ће до краја године бити преко 80 000 посјета и преко 10 000 корисника сајта, јер тек почиње нова радна година.

6. РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОГРАМА СТРУЧНИХ САРАДНИКА

Стручну службу Центра чине педагози, психолози и логопеди који имају за циљ пружање подршке и унапређење васпитно-образовног рада. У овој радној години педагошко-психолошка служба се бавила прописаним аспектима свога дјеловања: од педагошко-психолошко-инструктивног рада и индивидуалног рада са дјецом; аналитичко-истраживачког рада; развијања и обогаћивања сарадње са родитељима кроз конкретне едукативне и савјетодавне активности, до стручног усавршавања, како личног, тако васпитача и медицинских техничара.

Стручна служба свој рад реализовала је кроз следеће области:

6.1. Реализација рада стручног сарадника педагога

Педагошко-инструктивни рад односио се на: праћење планирања, реализације и евалуације васпитно-образовног рада; праћење педагошке документације васпитача и давање стручних сугестија везаних за васпитно-образовни рад; праћење директног васпитно-образовног рада путем опсервационих листова који представљају увид у микропроцес (један дан рада васпитача), али омогућује и конструктивне консултације и договоре са васпитачима у вези са организацијом и реализацијом васпитно-образовног рада; припремање материјала за унапређење васпитно-образовног рада са дјецом; укључивање у директан васпитно-образовни рад са дјецом; консултације везане за процјену структуре групе у сврху укључивања или прелазак из групе у групу; пружању подршке и стручних консултација у реализацији стручних радова; давање конкретних приједлога током реализације тематских цјелина и радионица на нивоу објаката или групе; рад на савјетодавном аспекту сарадње са родитељима; учешће у организацији и реализацији едукативних и креативних радионица за родитеље; као и рад на индивидуалним програмима за дјецу која имају одређене развојне потешкоће.

6.2. Реализација рада стручног сарадника психолога

Психолошко-инструктивни рад у овој радној години обухватао је: активности везане за праћење пријема дјече и адаптационог периода; праћење развојног нивоа дјече укључене у програм рада Центра и консултације са васпитачима у вези планирања и реализације активности које имају за циљ да подстакну одређене аспекте развоја код конкретног дјетета; рад на индивидуалним плановима за подстицање развоја и напредовања дјече са потешкоћама у развоју; опсервација васпитно-образовног рада; укључивање у директан васпитно-образовни рад (опсервације понашања појединог дјетета или групе); укључивање у реализацију стручних радова; консултације везане за процјену структуре групе у сврху укључивања или прелазак из групе у групу дјече која имају одређене потешкоће; индивидуални рад са дјецом (процјене, тестирања, итд); учешће у тимској процјени дјече са развојним потешкоћама при упису у вртић (иницијални разговори).

Стручни сарадници (педагози и психолози) су током протекле радне године пружали стручну подршку васпитно-образовним радницима кроз: учешће у раду Стручних актива; при презентовању стручних радова на стручним скуповима и научно-стручним конференцијама; при осмишљавању и изради дидактичких средстава и играчака; при реализацији програма на смотрема стваралаштва (припремање презентација, видео записа, апликација, техничку подршку за учешће на семинарима и смотрема стваралаштва, итд).

6.3. Реализација рада стручног сарадника логопеда

Током мјесеца септембра 2017. године обављено је тестирање говорно-језичког статуса и графомоторне спретности код дјече из средњих, старијих предшколских група и из мјешовитих група која у септембру 2018. године полазе у школу. Том приликом у вртићима тестирано је 443 дјече, код 200 дјече утврђена је потреба за логопедским третманом о чему су обавјештени васпитачи који су за обавезу имали да понаособ обавјесте родитеље да се јаве логопеду Центра ради заказивања третмана или савјетодавног разговора. Обављени су разговори са око 150 родитеља. У почетку термине за третман користило је 60 дјече, а осталим родитељима дата су упутства гдје се даље могу јавити да би дјетету обезбједили потребан третман или је са њима обављен савјетодавни разговор за рад у кућним условима. Број дјече обухваћене третманом се током године повећавао, тако да је коначни број дјече обухваћене третманом прешао 100. Дефектолошко-логопедски третман једном недељно имала су и дјеца из групе која обухвата дјецу са потешкоћама у развоју. На захтјев васпитача у вртићу „Луна“ организовано је тестирање дјече млађег узраста (од три до четири године). Такође, у вртићу „Срна“ у више наврата обављана је опсервација, као и у вртићу „Марија Мажар“. Током априла и маја мјесеца обављено је поновно тестирање дјече која су током тестирања у септембру сврстана у категорију „дјеца чији је говорно-језички развој потребно пратити“, по тестирању обавјештени су родитељи и васпитачи о утврђеном статусу. У више наврата током наведеног периода јављали су се родитељи дјече млађег узраста ради процјене развојног статуса и упутстава за даље кораке у дијагностици и третману. У свим манифестацијама током наведеног периода пружана је стручна и логистичка подршка. У сарадњи са осталим стручним сарадницима вршене су процјене неопходне за укључивање дјече у вртић као и издавање мишљења за потребе Првостепене стручне комисије за процјену потреба и усмјеравање дјече и омладине са сметњама у развоју.

Напомена: Из свега наведеног, евидентно је да се код наших васпитаника из године у годину уочава све већи број говорно-језичких потешкоћа и с обзиром на капацитет Центра и број дјече у Центру, сматрамо да је један логопед недовољан, те би Оснивач заједно са Центром требао размишљати у правцу ангажовања још једног извршиоца.

6.4. Студијско-аналитички рад; истраживачки и развојни проблеми

Ове радне године аналитичко-истраживачки рад односио се на праћење процеса реализације васпитно-образовног рада као и стварање услова за унапријеђење свих аспеката дјечијег развоја.

- У складу са Програм предшколског васпитања и образовања РС педагошко-психолошка служба је током године кроз опсервационе листове (чек листа) пратила планирање, реализацију и евалуацију васпитно-образовних активности, као и облике рада са дјецом и однос васпитач-дијете. Основни циљ директног укључивања у васпитно-образовни рад кроз опсервирање активности јесте обogaћивање васпитно-образовног рада и подизање нивоа квалитета у планирању, реализацији и евалуацији васпитно-образовних активности са дјецом.
- Кроз пројекат „Арт-матика“ реализовано је иницијално и финално испитивање почетних математичких знања дјече предшколског узраста. Утврђено је да је начин обраде математичких садржаја кроз пројекат, значајно утицао на пораст почетних математичких знања.
- Анализом радних књига васпитача, извршен је увид у начин бирања исхода, те су добијене смјернице за боље планирање у будућности.

6.5. Тимски рад васпитача и стручних сарадника

Тимски рад на нивоу сваког објекта реализован је мјесечно од стране педагошко-психолошке службе. Тимски рад се првенствено односио на разраду текућих питања у васпитно-образовном процесу, стручне радове, организацију и реализацију приредби, манифестација, радионица са родитељима, вођење педагошке документације и реализацију идеја везаних за активности предвиђене Годишњим програмом рада Центра.

Најинтензивнији рад тимова био је током планирања, реализације и документовања стручних радова. Тада су се тимски састанци реализовали и више пута у мјесецу. Један од основних циљева тимског рада јесте да заједничке идеје васпитача и стручних сарадника, на нивоу групе или вртића, буду спроведене у дјело, те оставе један оригиналан, креативан печат вртића, а дјечи омогући проширивање и/или стицање новог искуства.

У складу са Програмом тим васпитача и стручних сарадника припрема Акциони план на нивоу сваког објекта.

6.6. Сарадња са родитељима

Током године стручна служба остваривала је различите облике сарадње са родитељима:

1. Едукативне и креативне радионице са родитељима у склопу реализације стручних радова, а са циљем да се институционално и породично васпитање и образовање надопуњују и обогаћују;
2. Савјетодавни разговори;
3. Сарадња путем огласних плача у вртићима путем којих родитеље упознајемо са плановима, темама и актвностима које смо реализовали са дјецом, са одређеним начинима остваривања директене сарадње у васпитно-образовном раду, као и савјетодавни приступ о педагошко-психолошким темама које ће им разјаснити родитељске недоумице. Исто тако континуирано су били обавијештени о свим догађајима и обавезама везаним за Центар;
4. Сарадња у оквиру јавних наступа и манифестација.

6.7. Учесће у организацији и реализацији приредби и манифестација

Планирање, организација, имплементација и логистичка подршка приликом организације приредби и манифестација, те јавно представљање рада Центра, чини озбиљан аспект рада стручних сарадника.

Стручна служба је учествовала у планирању и реализацији јесењих, осмомартовских, васкршњих и никољданских свечаности, као и излета и посјета које су реализоване заједно са васпитачима и дјецом. Реализоване свечаности изњедриле су обиље маштовитих идеја и креативних активности (костими, декорације, лутке различитих врста, маштовите улоге, ритмике, представе) којима су дјеца и васпитачи показали способности и потенцијале овог узраста. Све ове активности забиљежене су у дигиталном облику, те кориштене у документовању кроз летописе вртића и Центра.

Цјелокупна стручна служба (укључујући сарадника за музичко васпитање и сарадника за енглески језик) дала је свој допринос учешћем у идејним и креативним рјешењима, те бринула о организацији и реализацији манифестација „Дјечија недјеља“ и „Завршна свечаност“.

Завршна ријеч

Нагласак у раду стручних служби и тимова васпитно-образовних радника Центра био је усмјерен ка подизању квалитета васпитно-образовног рада, између осталог, и на уједначавању очигледних разлика међу вртићима у опремљености, величини и физичком стању истих.

Реализација претходно поменутог се односила на стварање креативних и иновативних рјешења и конструкција у продуковању нових дидактичких материјала, рециклирању постојећих и прављењу нових играчака, у другачијем и новом структурирању радног простора, стварању нових кутака за имитативне и игре улога у циљу стварања што стимулативније и квалитетније средине за игру, учење и боравак дјеце у нашим вртићима.

У току радне године, поред свих материјалних и просторних препрека, реализован је велики број стручних радова у којима су дјеца имала прилику да се укључе у разноврсне истраживачке и стваралачке активности, као и бројне друге облике васпитно-образовног рада.

Максимална попуњеност наших капацитета и велики број дјеце у васпитним групама, усмјериће наша дјеловања на подршци према Оснивачу на отварању нових вртића, како бисмо повећали обухват дјеце предшколским васпитањем и образовањем, али и створити услове за оптималан, а не прекобројан број дјеце у васпитним групама. Како бисмо обогатили и створили подстицајно дидактичко-боравишно окружење које је дјецци неопходно да би се развијале све њихове способности и потенцијали, сви запослени уложили су, и улагаће своје професионалне и радне компетенције.

ДИРЕКТОР:

Јелена Куртиновић, проф.